ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛЕН СТУДЕНТСКИ ДОМ
ПРЕЗ 2001 ГОДИНА

За Национален студентски дом към МОН 2001 г. беше едновременно година на преобразуване на предишни структури и начини на работа и на създаване на комплекс от центрове, студия и кабинети и утвърждаване на нови механизми и перспективи в дейността на НСД. През годината НСД трябваше да промени досегашната си структура с оглед на заложените в ПМС №65 от 1999 г. и Правилника за устройството и дейността си от 24.07.2000 г. изисквания и да предложи нови правила и възможности за работа. През 2001 г. НСД развиваше своята дейност според заложените в устройствените му документи функции:

НСД организира и подпомага дейности на студентите в областта на изкуството, културата, образованието и науката и предоставя информация и помощ на студентите за намиране на работа, за упражняване на спортни занимания, отдих и туризъм чрез изграждане на своя територия на публични центрове, студия и кабинети. Публичните центрове, студия и кабинети се поддържат от НСД и от студентските организации, спечелили конкурс за организиране и поддържане на публични центрове, студиа и кабинети в сградата на НСД.

НСД съхранява, поддържа и обновява сградата – държавна публична собственост – намираща се в София, пл. "Народно събрание" №10 и предоставената за управление материално-техническа база.

НСД участва в разработването на национална политика за задоволяване на социалните и културните потребности на студентите.

Нормативната уредба, която определя структурата и дейността на НСД и предпоставя неговото функциониране, е следната:

1.Постановление на Министерски съвет №65 от 05.04.1999 г. за създаване на Национален студентски дом към Министерството на образованието и науката.

2.Заповед РД-09-1012/14.12.1999 на министъра на МОН за предоставяне на НСД към МОН безвъзмездно за управление недвижим имот на пл. "Народно събрание" №10.

3.Правилник за устройството и дейността на НСД от 24.07.2000 г., утвърден от министъра на МОН.

4.Заповед РД-09-646/09.11.2000 на министъра на МОН за утвърждаване състава на съвета на НСД.

Въз основа на тази нормативна уредба НСД функционираше със следната организационна структура: Персонал на НСД - 6 (шест) щатни бройки в това число и директор; Съвет на НСД от 7 (седем) души – съвещателен орган на обществени начала, който включва: 3 (трима)

упълномощени представители на Представителството на студентските съвети, легитимирано в чл.73а в ЗВО, 3 (трима) представители на студентски организации, регистрирани съгласно ЗЛС, осъществяващи дейност в областта на изкуството, културата, образованието и науката и директорът на НСД (представител на МОН); Експертна комисия, която подпомага дейността на НСД с експертни становища и предложения, включваща директора на НСД и 4 (четирима) експерти в областта на изкуствата, информацията, правото, туризма и спорта.

В областта на икономическите показатели и финансирането

Според ПМС №65/5.04.1999 НСД е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, а според чл.23 от Правилника за устройството и дейността на НСД от 24.07.2000 г. финансирането на НСД се осъществява от дарения и спонсорство, услуги, наеми, лихви, участия в културни и научни дейности и други, както и от държавния бюджет чрез целева субсидия за покриване на текущи разходи, програми и дейности на студентите.

От създаването си през 1999 г. като юридическо лице към МОН до този момент НСД не е получавал субсидии от държавния бюджет и изцяло се самофинансира и самоиздържа. Основните му приходоизточници са средства от постоянни наематели и средства от почасово ползване на залите в сградата. През 2001 г. в регламента на тези показатели не настъпиха съществени изменения.

Наематели в сградата, стопанисвана от НСД са: ЕТ "Йонимат", Радио "Тангра" ООД, "Мобилтел" АД, "Радиотелекомуникационна компания" ООД /Мобиком/, Колеж по икономика и бизнесадминистрация, Народен театър за младежта (към Министерство на културата) и Бюро "Студентски труд" (към Министерство на труда и социалната политика). И през 2001 г. последните двама наематели не заплащаха наемна сума, на основание &20 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет.

През 2001 г. НСД ритмично набавяше своите приходи, като акумулираше средства за тежкия есенно-зимен отоплителен период, когато се покриват големи сметки за топлофикация и ел.енергия. Към края на 2001 г. НСД нямаше неразплатени задължения.

Благодарение на оптимизирането на дейността на НСД в областта на мениджмънта на сградата и помещенията в нея, в сравнение края на 1998 г. ежемесечните приходи на НСД са се увеличили към края на 2001 г. с около 185 %. Ако през декември 1998 г. месечните приходи възлизат на близо 3500 (нови) лева, през декември 2001 г. те са над 10 000 лв.

Към всичко това следва да се посочат няколко съществени особености:

До средата на 2000 г. договорите с наемателите в НСД сключваше министъра на МОН. Едва от края на 2000 г. договорите за наем се подписват от директора на НСД след даване на мнение от Съвета на НСД.

Всички разходи по функционирането на НСД – от заплатите на персонала през ремонтните работи и големите сметки за отопление през зимата до дейността – се покриваха със собствени средства. НСД реално подпомагаше и подпомага помещаващите се в сградата му студентски структури, които плащат единствено телефонните си разходи. В условията на пълно самофинансиране за две години НСД успя да реши редица трудно разрешими проблеми с материалната си база, през 2001 г. да извърши преструктуриране на пространството си и да присъства все по-ярко в културната и академичната публичност. През 2001 г. вече се откри немислимата до неотдавна възможност НСД да финансира студентски творчески проекти – нещо, което не беше правено от години.

В областта на взаимоотношенията със студентските организации

От 2001 г. в НСД реално беше въведено и започнато да се реализира конкурсното начало. На 26.03.2001 г. и 26.06.2001 г. НСД проведе конкурси между студентски организации за поддържане на публични центрове, студия и кабинети в сградата на НСД и сключи договори за съвместна дейност със спечелилите конкурса организации. По този начин от 2001 г. пространството в НСД започна реално да функционира както като сбор от зали за репетиции и публични изяви, така и като система от публични центрове, студия и кабинети. Това е важен етап от развитието на НСД в изпълнение на изискванията на ПМС №65 и Правилника за устройството и дейността на НСД.

След провеждането на конкурсите, тези публични центрове, студиа и кабинети са следните:

- Академичен център за европейска интеграция, организиран и поддържан от Национална студентска конфедерация;
- Национален център за социални проекти, организиран и поддържан от Български студентски съюз;
- Кабинет за работа със студенти в неравностойно положение, организиран и поддържан от Български студентски съюз;
- Център за компютърно изкуство, организиран и поддържан от Студентско общество за компютърно изкуство;
- Национален студентски Интернет център, организиран и поддържан от Студентско общество за компютърно изкуство;
- Информационно-издателски център, организиран и поддържан от Студентско общество за компютърно изкуство;
- Национален център за студентско сътрудничество, организиран и поддържан от Представителството на студентските съвети;
- Център за професионално развитие на студентите икономисти, организиран и поддържан от НАСИ АИЕСЕК;

- Студентски център за театър и сценични изкуства, организиран и поддържан от Регионален център на Балканите за университетски театър;
- Международен център за програми в областта на образованието, науката и културата, организиран и поддържан съвместно от СОКИ и ННЕК ЮНЕСКО
- Център за международно студентско сътрудничество, организиран и поддържан съвместно от Академично дружество за международно развитие и фондация „Общество и информация".

Конкурсите не определиха победители за два от публичните центрове и кабинети: Студенски туристически център и Кабинет за правни услуги на студентите. През 2002 г. следва да се организират нови конкурси, за да се запълнят липсите в цялостния комплекс от публични центрове в сградата на НСД.

В областта на нормативната уредба

През март 2001 г., след приключване на съгласувателната процедура в МОН, на основание чл. от Правилника за устройството и дейността на НСД се създаде Експертна комисия, която подпомага дейността на Национален студентски дом. По този начин бяха изпълнени всички изисквания за формиране на съвещателни и подпомагащи органи, посочени в Правилника за устройството и дейността на НСД.

В областта на материалната база

Поддръжката, опазването и развитието на материалната база на НСД през 2001 г. се изрази в следното:

- оптимизиране на използването на помещенията в НСД;
- осигурена денонощна охрана на сградата;
- битово обезпечаване на функционирането на общите площи;
- обезопасяване на пространството на НСД с оглед проникването на подпочвени води в основите на сградата и поддържане на добри противопожарни условия в сградното пространство, стопанисвано от НСД;
- поддържане в добро състояние на гардероба на НСД и неговия инвентар.

На територията на НСД бяха извършени следните ремонтни дейности:

- ремонт на фоайетата на III и IV етаж на сградата.
- ремонт на зала 304 и на стаи 307 и 308.
- хидроизолация на терасата на сградата с изглед към пл. "Народно събрание".
- ремонт на фоайето на I етаж – създаване на две алуминиево-стъклени помещения (пред Галерията на НСД) – за Студентски туристически център и място за пребиваване на охраната на НСД.

В края на годината беше извършена годишна инвентаризация на имуществото на НСД.

Пожарът от 07.12.2001 г., възникнал в пространството на партерния етаж, ползван по договор от Народен театър за младежта унищожи сцената на зала 1 и покрива над нея. В самия край на годината с решаващата активност на МОН – като инициатор и инвеститор – беше започнат ремонт, който ще продължи и през 2002 г. Пожарът се отрази изключително негативно върху цялостното състояние на инсталациите в сградата на НСД и постави остро въпроса за наложителен ремонт на електрическите, ВиК и ОВ инсталации в цялата сграда.

Дейност на НСД в областта на изкуството, културата, науката и образованието

- През годината се състояха следните театрални премиери: на спектакъла "Парникът", копродукция на Теътър-студио "Персона" и НСД и на спектакъла "Дон Жуан и Сганарел" – копродукция на НСД и Театър-студио "Студентина".

- В Галерията на НСД периодично бяха откривани изложби от цикъла "Ars Academia", в които се представяше творчеството предимно на студенти от Националната художествена академия.

- Състояха се премиери на книги, чиито автори са български младежи и студенти: "Е: то" от Васил Видински, "Сбогом, деветнайсти век" от Иван Христов, "Култура или война" от Румен Спасов и др.

- Утвърди се издателската дейност на Академичен център за литература и култура при НСД. Бяха издадени три книги с некомерсиална цел: сборникът с материали от дискусионните форуми на НСД за 2000 г., стихосбирката на победителя от студентския национален конкурс "Шумен' 2001" и книгата с университетска критика и есеистика "Култура или война". Под печат са сборникът "Млада македонска драматургия от края на XX век" по програма за литература "Млада Европа" и изданието-антология "Книга за Студентския дом".

- Като вече утвърждаващ се продуцент на студентски и младежки театрални продукти НСД беше поканен и участва в Международния театрален фестивал "Варненско лято`2001".

- Като копродуцент НСД финансира първия компактдиск на Академичен хор "Ангел Манолов".

- Осъществена беше копродукция на два народни танца на Академичен фолклорен ансамбъл.

- Съвместно със Студентско общество за компютърни изкуства беше издадена новата версия на мултимедийно CD "Младежки ресурси в Интернет".

- Съвместно с НАСИ АИЕСЕК бяха проведени "Дни на кариерата" – за студенти икономисти.

- В сътрудничество с Шуменския университет "Еп. Константин Преславски" и Студентския съвет към него, НСД организира и проведе през май XXVI национален студентски литературен конкурс в Шумен. За втора поредна година НСД е главен организатор, а директорът на НСД е член на журито на този най-престижен студентски литературен конкурс в България. През 2001 г. участниците в този студентски конкурс бяха над 80 студенти от десет български университети.

- Продължи работата на Академичен център за литература и култура при НСД. Центърът развива пет основни програми: "Съвременният културен дебат" – иницииране и провеждане на дискусионни форуми по възлови проблеми на съвременността, на студентската и младежката публичност и публикации на резултатите от тях; "Информационна хуманитаристика" – събиране и разпространение на информация в областта на хуманитаристиката в услуга на широк кръг от студенти и младежи; "Архив на съвременността" – изследователски проекти по инвентаризиране и анализиране на културата след 1989 г.; "Каталог" – формиране на електронен и библиотечен фонд от текстове на студенти и млади университетски преподаватели; "Премиера" – подпомагане и представяне на нови търсения на български студенти в областта на литературата, изкуството и хуманитаристиката.

Основната международна програма на Центъра за 2000/2001 беше "Програма за литература "Млада Европа": програма за диалогично, взаимно представяне на младите литератури на България, Германия, Унгария, Македония. В областта на международните проекти НСД стратира и задълбочи няколко инициативи, които все още не са получили окончателна реализация. Причините за тяхното незавършване през 2001 г. са предимно в сложното координиране с международните партньори и конкретни обективни обстоятелства, свързани с обстановката в Република Македония.

И през 2001 г. Академичният център за литература и култура заложи на съвместното си функциониране с приемната на Националния студентски информационен център, чрез който се осигурява достъп до български и международни младежки бази данни в Интернет и до сериозни възможности за информация и комуникация. АЦЛК беше сред съорганизаторите на придобилата широка известност кръгла маса "Досиетата на Държавна сигурност в българската култура", съвместно със Сдружение на български писатели, Нов български университет и др. АЦЛК участва и на Пролетния панаир на книгата на НДК през месец май 2001 г.

Важно е да се отбележи, че поддържаният от НСД от началото на 2000 г. Академичен център за литература и култура беше своеобразен пилотен проект, който набеляза ориентирите за преструктурирането на пространството на НСД като система от публични центрове, студия и кабинети, конкурсите за които се състояха през 2001 г.

- Традиционният Празничен концерт по случай 8 декември изпълни зала 1 на НСД. В него участваха Академичния фолклорен ансамбъл, Академичен хор "Ангел Манолов" и Театър-студио "Студентина".

- За трета поредна година с изключителен успех бяха проведени Дни на студентската и университетската книга. Те състояха на 11 и 12 декември в сградата на пл. "Народно събрание" №10, организирани от Националния студентски дом и неговия Академичен център за литература и култура в сътрудничество с екип на сп. "Аудиториум" (www.art.bg/auditorium).

На откриването на 11 декември от 11 ч. в галерията на Националния студентски дом поздравително слово произнесе д-р Владимир Атанасов, министър на образованието и науката. В програмата на Дните беше включена промоция на Салона на студентската и университетската книга с представяния на автори, издателства, студентски и университетски формации и проекти. Откри се изложбата на Георги Мандов и Коля Стефанов – студенти от Националната художествена академия.

През първия ден акцентът беше поставен върху изданията на Академичен център за литература и култура – сборникът "Дискусии 2000: Вазов и младите. Младата унгарска поезия и младата българска поезия – диалози и мълчания. Поколенията в българската култура – срещи и разминавания", книгата с университетска критика и есеистика "Култура или война" от Румен Спасов, стихосбирката "Сбогом, деветнайсти век" на победителя в националния студентски литературен конкурс "Шумен'2001" Иван Христов с участието на група "Палеонтолозите" и др.

Специален дял в Дните беше запазен за новата електронна литература: "Книги с електронни адреси" – издания на Студентското общество за компютърно изкуство и "Словото и неговото @" – промоция на сайта за литература "Словото" (www.slovo.orbitel.bg) с ръководител на проекта Мартин Митов. Проектът "Книга за Студентския дом" и акцията на Студентски филологичéски семинар "Малка носовка" разгърнаха картината на сегашното състояние и възможните перспективи пред книгата като продукт на студентската публичност.

На 12 декември се проведе Кръглата маса "Книгите и българският университет в началото на XXI век – от А до @", която предостави възможност учени от различни поколения да очертаят спецификата на академичното поле – от книжовната българска култура до новите й електронни адреси, проблемите на диалога между тях, моделите на общуване чрез словото.

Накрая трябва да се акцентира, че отчитаната от НСД дейност през 2001 г. касае единствено работата, извършвана от или с пряката подкрепа на Националния студентски дом, като самостоятелната разнообразна и богата дейност на помещаващите се в него студентски организации – юридически лица подлежи на оповестяване и обсъждане в отделни информации и анализи, които не са предмет на настоящия отчет.

През 2001 г. НСД успя да продължи успешното си развитие от предходната година. Увеличиха се приходите както от постоянните наематели, така и от лицата и организациите, ползващи почасово помещения. Създаде се по-голямата част от система от публични центрове на територията на НСД, като по този начин започна да става реалност идеята за превръщането на НСД в голям академичен център, който предлага стойностни културни, образователни и научни продукти и качествени услуги на широк кръг от студенти и младежи. Благодарение на устойчивото развитие на НСД се разгърна интелектуалният потенциал на редица студенти и организации, които предложиха на пазара на идеите множество свои инициативи и проекти. Постигнатото през 2001 г. е основа за добро бъдеще, в което НСД би могъл да се утвърди като още по-привлекателно място за студентите от цяла България.

Настоящият отчет за дейността на НСД през 2001 г. е обсъден на заседание на съвета на Национален студентски дом на 06.02.2002 г.